

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 14. jūlijā
(OR. en)

11509/23

ECOFIN 742
UEM 227
SOC 524
EMPL 371

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepriekš. dok. Nr.:	11404/23
Temats:	2023. gada padziļinātie pārskati makroekonomikas nelīdzsvarotības novērtšanas procedūras ietvaros – Padomes secinājumi 2023. gada 14. jūlijā

Pielikumā ir pievienoti Padomes 3964. sanāsmē 2023. gada 14. jūlijā apstiprinātie Padomes secinājumi par 2023. gada padziļinātajiem pārskatiem makroekonomikas nelīdzsvarotības novērtšanas procedūras ietvaros.

PADOMES SECINĀJUMI PAR 2023. GADA PADZILINĀTAJEM PĀRSKATIEM
MAKROEKONOMIKAS NELĪDZSVAROTĪBAS NOVĒRŠANAS PROCEDŪRAS
IETVAROS

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME:

1. ATGĀDINA, ka ES ekonomika joprojām izrāda noturību, neraugoties uz sarežģīto vidi, ko iezīmē neprovocētais Krievijas iebrukums Ukrainā, augstās enerģijas cenas un inflācija, kas ietekmē gan mājsaimniecību pirktspēju, gan konkurētspēju, pieaugot protekcionismam un ģeopolitiskajai konkurencei. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka pēc pandēmijas ir notikusi stabila atveseļošanās, kas gūst labumu no ātrām politikas darbībām ES un valstu līmenī, un ES politikas būtisko nozīmi stabilu investīciju rādītāju un strukturālo reformu progresā atbalstīšanā dažādās politikas jomās.
2. UZSVER, ka izšķiroša nozīme ir Atveseļošanas un noturības mehānisma pilnīgai, savlaicīgai un efektīvai īstenošanai, izmantojot nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos paredzētās reformas un investīcijas, kas ļauj izmantot pieejamo finansējumu. Tas atbalstītu ekonomikas paplašināšanos, palielinātu ES ekonomiku noturību, iekļautību un ilgtspēju un samazinātu makroekonomisko neaizsargātību.
3. UZSVER, ka ir svarīgi turpināt cieši koordinēt ES ekonomikas politiku un konstatēt, novērst un koriģēt makroekonomikas nelīdzsvarotību, kas kavē dalībvalstu ekonomiku, ekonomiskās un monetārās savienības vai visas Eiropas Savienības ekonomikas pienācīgu darbību. ATZINĪGI VĒRTĒ 2023. gada padziļināto pārskatu publicēšanu saistībā ar makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru.

4. KONSTATĒ, ka ekonomikas attīstība lielākajā daļā dalībvalstu, par kurām veikts padziļināts pārskats, ir kopumā labvēlīga, taču vairākās dalībvalstīs joprojām pastāv būtiskas problēmas. ATZĪST, ka, ja turpināsies atšķirīga inflācijas dinamika, dalībvalstīs ar augstu inflāciju varētu pasliktināties izmaksu konkurētspēja. NORĀDA, ka ilgstoša nelīdzsvarotība, kas saistīta ar lieliem valsts, privātā sektora un ārējiem parādiem, ir atsākusi lejupejošu tendenci augstas nominālās izaugsmes apstākļos. NORĀDA, ka finansiālo apstākļu sašaurināšanās palielina riskus un ka ir vajadzīgi pastāvīgi centieni, lai nodrošinātu parāda līmeņu ilgtspējīgu lejupejošu tendenci. PIENĒM ZINĀŠANAI, ka ārējās pozīcijas parasti ir vājinājies enerģijas importa cenu satricinājums, ko dažos gadījumos ir veicinājis vietējā pieprasījuma palielinājums. NORĀDA – ir paredzams, ka enerģijas izmaksu samazinājuma dēļ tekošā konta bilances 2023. gadā nostiprināsies.
5. ATZĪST, ka mājokļu cenas 2022. gadā ievērojami pieauga vairākās dalībvalstīs; stingrāki finansēšanas nosacījumi apvienojumā ar mājtsaimniecību reālo ienākumu samazinājumu ir mazinājuši pieprasījumu pēc mājokļiem un aizsākuši mājokļu cenu korekciju. PIEKRĪT, ka banku nozare labi pārcieta pandēmiju un ka ienākumus nenesošo aizdevumu apjoms turpināja samazināties, bet ATZĪMĒ, ka ir vajadzīga pastāvīga piesardzība, lai nodrošinātu nepārtrauktu makrofinansiālo stabilitāti.
6. AICINA vajadzības gadījumā ievērot modrību un laikus veikt politikas pasākumus, lai novērstu makroekonomikas nelīdzsvarotības pasliktināšanos un rašanos, kas saistīta ar augstām inflācijas atšķirībām. UZSVER, ka steidzami jārisina strukturālās problēmas, kas saistītas ar sabiedrības novecošanu un klimata pārmaiņām, jāstiprina ES energoapgādes drošība, jāstiprina piegādes ķēžu noturība, jāpievēršas zemam ražīguma pieaugumam, jāveicina dalība darba tirgū, jāsamazina esošā makroekonomikas nelīdzsvarotība un jānovērš jaunas nelīdzsvarotības rašanās.

7. PIEKRĪT Komisijas veiktajai analīzei 2023. gada padziļinātajos pārskatos par to, ka Kiprā nelīdzsvarotība vairs nav pārmērīga. ATZĪST, ka valsts, privātā sektora un ārējie parādi Kiprā laika gaitā un pēdējo divu gadu laikā ir samazinājušies un samazinās. PIEKRĪT, ka Ungārijā pašlaik pastāv nelīdzsvarotība, kas saistīta ar ļoti spēcīgu cenu spiedienu un ārējām un valsts finansējuma vajadzībām, un tam ir nepieciešama steidzama politiska rīcība. Savlaicīga ANM un citu ES fondu izmaksa pēc tam, kad būs sasniegti ar investīcijām un reformām saistītie saskaņotie atskaides punkti un mērķrādītāji, palīdzētu samazināt nelīdzsvarotības pasliktināšanās risku. PIENĒM ZINĀŠANAI, ka Komisija lielāko daļu klasifikāciju nemainīja. PIEKRĪT, ka Grieķija un Itālija joprojām saskaras ar pārmērīgu nelīdzsvarotību, lai gan to neaizsargātība, šķiet, samazinās, tostarp politikas progresā dēļ. PIEKRĪT, ka Vācijā, Spānijā, Francijā, Nīderlandē, Portugālē, Rumānijā un Zviedrijā joprojām pastāv nelīdzsvarotība, lai gan dažās dalībvalstīs šī nelīdzsvarotība samazinās. ATZĪST, ka Vācija, Spānija, Francija un Portugāle nākamajā gadā varētu mazināt saspīlējumu, ja turpināsies pašreizējās pozitīvās tendences. PIEKRĪT, ka Rumānijā riski ir lejupvērsti, un tas prasa steidzamus politiskus pasākumus. ATZĪST, ka 2023. gada padziļinātajos pārskatos ir secināts, ka Čehijā, Igaunijā, Latvijā, Lietuvā, Luksemburgā un Slovākijā nelīdzsvarotība nepastāv, jo šķiet, ka neaizsargātība ir ierobežota.
8. UZSKATA, ka 2023. gada padziļinātajos pārskatos ir ietverta augstvērtīga un visaptveroša analīze par situāciju katrā pārskata dalībvalstī. ATZINĪGI VĒRTĒ agrīnās daudzpusējās tematiskās piezīmes par inflācijas atšķirībām, mājokļu cenām un ārējo ilgtspēju pirms katra konkrētai valstij adresēta novērtējuma. NORĀDA, ka Komisija ir piemērojusi attiecīgos analītiskos rīkus, ko papildina kvalitatīva analīze pēc būtības, ņemot vērā katrai tautsaimniecībai raksturīgos izaicinājumus. ATZINĪGI VĒRTĒ uz nākotni vērstas analīzes un attiecīgo politiku novērtējuma pieaugošo nozīmi. UZSVER, ka joprojām ļoti svarīgs ir novērtējums par pārrobežu ietekmi.

9. UZSVER, ka makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūra ir viena no galvenajām Eiropas pusgada procedūrām. UZSVER makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras svarīgo nozīmi notiekošajā ekonomikas pārvaldības pārskatā. AICINA turpināt makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras īstenošanu, tostarp cieši uzraudzīt esošo un iespējamo jauno nelīdzsvarotību, izmantojot tālredzīgu pieeju, kā arī politikas progresu un vajadzības. ATZĪST, ka analīze makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ietvaros būtu jāizstrādā tā, lai tā uzlabotu procedūras eurozonas dimensiju. UZSVER, ka ir svarīgi laikus un regulāri veikt visaptverošus daudzpusējus pārskatus par makroekonomikas nelīdzsvarotību un ka ir jāturpina iekļaut jutīguma analīzes, lai ņemtu vērā aizvien straujāk mainīgo, neprognozējamo un izaicinājumiem pilno globālo vidi.
10. UZSVER, ka ir steidzami jāatsāk tradicionālais Eiropas pusgada kalendārs, jo īpaši padziļinātu pārskatu publicēšana gada pirmajā ceturksnī. Tas ir neaizstājami svarīgi, lai nodrošinātu būtisku politikas dialogu un daudzpusējas diskusijas par apzinātajiem politikas izaicinājumiem. UZSVER, ka ir svarīgi uzlabot procedūras pamanāmību un skaidri informēt par rezultātiem.
11. ATKĀRTOTI APSTIPRINA, ka vajadzības gadījumā būtu pilnībā jāizmanto makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras potenciāls, tostarp jāuzsāk pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūra, un ka būtu jāuzlabo atbildība, paredzamība, pārredzamība, vienlīdzīga attieksme un izpilde. NORĀDA, ka pašreizējos apstākļos Komisija nav uzskatījusi par lietderīgu sākt pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru. JOPROJĀM UZSKATA – ja Komisija secina, ka kādā dalībvalstī ir pārmērīga nelīdzsvarotība, bet neierosina Padomei sākt pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru, tai būtu skaidri un publiski jāpamato sava rīcība. Saistībā ar to, lai nodrošinātu valstu atbildību un pienācīgus daudzpusējas uzraudzības līmeņus, UZSVER, ka ir jāpiešķir nepieciešamais laiks, lai savlaicīgi sagatavotu attiecīgos dokumentus un Eiropas pusgada ietvaros īstenotu nepieciešamo politikas dialogu. AICINA turpināt politikas pasākumus nelīdzsvarotības mazināšanai un neaizsargātības novēršanai. UZSVER, cik svarīga ir cieša un skaidra saikne starp konstatēto makroekonomikas nelīdzsvarotību un konkrētām valstīm adresētajiem ieteikumiem.